ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1991

Vyhlásené: 31. 12. 1991 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

564

ZÁKON
Slovenskej národnej rady
z 3. decembra 1991
o obecnej polícii

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účelom zákona je vymedziť základné úlohy obecnej polície, jej organizáciu a práva a povinnosti pracovníkov obecnej polície.

§ 2

(1) Obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce.

(2) Obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením.[1])

(3) Náčelníka obecnej polície na návrh starostu vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo.

(4) Úlohy obecnej polície podľa tohto zákona plní v obciach, ktoré sú mestami,[2]) mestská polícia.

§ 3
Základné úlohy

(1) Obecná polícia

a) zabezpečuje verejný poriadok v obci,

b) chráni majetok obce a občanov pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím,[3])

c) dbá o ochranu životného prostredia v obci,

d) dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach,

e) vykonáva všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu,

f) ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom[4]) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky[5]) spáchané neuposlúchnutím zákazu, ktorý vyplýva z miestnej úpravy cestnej premávky,[6])

g) oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce.

(2) Obec môže vymedziť obecnej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony.

Organizácia obecnej polície

§ 4

Organizáciu, objem mzdových prostriedkov a rozsah technických prostriedkov obecnej polície určuje obecné zastupiteľstvo s prihliadnutím na rozsah jej úloh.

§ 5

(1) Obecnú políciu tvoria pracovníci obecnej polície, ktorí sú pracovníkmi obce. Pri plnení úloh majú postavenie verejného činiteľa.[7])

(2) Pracovníkom obecnej polície sa môže stať len bezúhonná osoba, staršia ako 21 rokov, ktorá je telesne, duševne a odborne spôsobilá na plnenie úloh obecnej polície.

(3) Pracovník obecnej polície skladá sľub tohto znenia:

„Sľubujem, že budem riadne plniť svoje povinnosti, chrániť záujmy obce a jej obyvateľov, zachovávať ústavu, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.“

§ 6
Riadenie a zastupovanie

(1) Činnosť obecnej polície riadi jej náčelník.[8])
Za týmto účelom najmä

a) organizuje prácu pracovníkov obecnej polície,

b) podáva starostovi obce správy o situácii na úseku obecných vecí verejného poriadku a o výsledkoch činnosti obecnej polície; o závažných udalostiach ho vyrozumie okamžite,

c) spolupracuje s veliteľom príslušného útvaru Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „policajný zbor“), orgánmi štátnej zdravotníckej správy, orgánmi ochrany životného prostredia a inými orgánmi,

d) predkladá starostovi požiadavky na zabezpečenie činnosti obecnej polície a zodpovedá za hospodárne využívanie zverených prostriedkov,

e) zabezpečuje odborný výcvik a školenie pracovníkov obecnej polície,

f) podáva starostovi návrhy súvisiace s pracovnoprávnymi vzťahmi pracovníkov obecnej polície,

g) plní ďalšie úlohy podľa organizačného poriadku a pokynov starostu.

(2) Náčelníka v čase jeho neprítomnosti zastupuje ním poverený pracovník obecnej polície. V obciach, kde je to účelné, môže obecné zastupiteľstvo na návrh starostu zriadiť funkciu stáleho zástupcu náčelníka.

Povinnosti a oprávnenia pracovníkov obecnej polície

§ 7
Základné povinnosti

Pracovník obecnej polície pri plnení úloh je povinný najmä

a) dodržiavať zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy a v ich rámci sa riadiť pokynmi náčelníka, prípadne pokynmi starostu,

b) dbať na vážnosť, česť a dôstojnosť občanov i svoju vlastnú a nepripustiť, aby občanom v súvislosti s činnosťou obecnej polície vznikla bezdôvodná ujma a prípadný zásah do ich práv a slobôd neprekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného zákrokom,

c) zakročiť podľa svojich možností a schopností a v medziach tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, prípadne vykonať iné nevyhnutné opatrenia, ak je dôvodné podozrenie, že je páchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt,

d) zakročiť, ak je ohrozený život, zdravie alebo hrozí škoda na majetku; nemusí tak urobiť, ak by tým vystavil vážnemu ohrozeniu seba alebo iné osoby,

e) oznámiť v prípade, že bol spáchaný trestný čin, vec policajnému zboru alebo prokurátorovi a podľa povahy veci tiež zamedziť vstupu nepovolaných osôb na miesto činu,

f) poučiť pri vykonávaní zákrokov osoby o ich právach,

g) oznamovať bezodkladne náčelníkovi závady a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon jeho činnosti.

§ 8
Všeobecné oprávnenia

(1) Pracovník obecnej polície pri plnení úloh je oprávnený

a) vyzvať osobu, aby upustila od konania, ktorým narušuje verejný poriadok, alebo od iného protiprávneho konania,

b) ukladať a vyberať v blokovom konaní pokuty za priestupky [§ 4 ods. 1 písm. f)] zistené pri plnení úloh,

c) zadržať osobu pristihnutú pri trestnom čine a urobiť úkony podľa osobitných predpisov,[9])

d) presvedčiť sa, či ten, koho zadržiavajú, nie je ozbrojený alebo či nemá u seba inú vec, ktorou by mohol ohroziť život alebo zdravie, prípadne takú vec odobrať; odobranú zbraň alebo vec odovzdá príslušnému orgánu spolu so zadržanou osobou,[9])

e) prikázať každému, aby na nevyhnutný čas nevstupoval na určené miesta alebo sa na nich nezdržiaval, pokiaľ to vyžaduje účinné zabezpečenie plnenia úloh obecnej polície alebo obce.

(2) Zbraňou podľa odseku 1 písm. d) sa rozumie strelná, bodná, sečná, rezná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti. Zbraňou sa ďalej rozumie všetko, čím je možné urobiť útok proti telu dôraznejším.

§ 9
Oprávnenie požadovať preukázanie totožnosti

(1) Pracovník obecnej polície je oprávnený vyzvať osobu

a) pristihnutú pri spáchaní priestupku,

b) od ktorej je požadované vysvetlenie podľa § 10 ods. 1, aby preukázala svoju totožnosť; osoba je povinná výzve vyhovieť.

(2) Ak odmietne osoba uvedená v odseku 1 preukázať svoju totožnosť alebo ak ju nemôže preukázať ani po predchádzajúcom poskytnutí potrebnej súčinnosti na preukázanie svojej totožnosti, je pracovník obecnej polície oprávnený predviesť takúto osobu na útvar policajného zboru za účelom zistenia jej totožnosti.

§ 10
Oprávnenie požadovať vysvetlenie

(1) Pracovník obecnej polície pri plnení svojich úloh je oprávnený požadovať od každého potrebné vysvetlenie na objasnenie priestupku.

(2) Vysvetlenie môže odmietnuť iba osoba, ktorá by ním sebe alebo blízkej osobe[10]) spôsobila nebezpečenstvo postihu za priestupok alebo trestný čin.

(3) Vysvetlenie sa nesmie požadovať od osoby, ktorá upozornila, že by ním porušila zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti, iba ak by bola od tejto povinnosti oslobodená.

(4) Pracovník obecnej polície je povinný osobu poučiť o možnosti odoprieť vysvetlenie podľa odsekov 2 a 3.

§ 11
Oprávnenie otvoriť byt

(1) Ak je dôvodná obava, že je ohrozený život alebo je vážne ohrozené zdravie osoby, alebo ak hrozí závažná škoda na majetku a hrozí nebezpečenstvo z omeškania, je pracovník obecnej polície oprávnený otvoriť byt, vstúpiť doňho a vykonať potrebné opatrenia na odvrátenie hroziaceho nebezpečenstva.

(2) Na otvorenie bytu a na vykonanie úkonov podľa odseku 1 je pracovník obecnej polície povinný zabezpečiť prítomnosť nezúčastnenej osoby; nemusí tak urobiť, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania a je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie alebo bezprostredne hrozí závažná škoda na majetku.

(3) Po vykonaní opatrení podľa odseku 1 pracovník obecnej polície bez zbytočného odkladu vyrozumie užívateľa bytu a zabezpečí uzavretie bytu, ak to nemôže vykonať užívateľ alebo iná oprávnená osoba.

(4) Otvorenie bytu nesmie sledovať iný záujem než ochranu života alebo zdravia a majetku.

(5) O otvorení bytu a vykonaných opatreniach spíše pracovník obecnej polície úradný záznam a okamžite o tom oboznámi príslušný útvar policajného zboru a prokurátora.

(6) Ustanovenia odsekov 1 až 5 sa primerane vzťahujú aj na nebytové priestory.

§ 12
Oprávnenie odňať vec

(1) Pracovník obecnej polície je oprávnený po predchádzajúcej márnej výzve na vydanie odňať vec, o ktorej sa možno dôvodne domnievať, že v konaní o priestupku môže byť vyslovené jej prepadnutie[11]) alebo môže byť zhabaná.[12])

(2) Nemožno odňať vec, ktorej hodnota je v nápadnom nepomere k povahe priestupku.

(3) Po odňatí veci spíše pracovník obecnej polície úradný záznam a osobe, ktorej bola vec odňatá, vystaví potvrdenie o odňatí veci. Odňatú vec odovzdá pracovník obecnej polície orgánu, ktorý o priestupku rozhoduje, alebo útvaru policajného zboru, ak ide o priestupok, ktorého objasňovanie patrí podľa osobitných predpisov policajnému zboru.[4])

Použitie donucovacích prostriedkov pracovníkmi obecnej polície

§ 13
Donucovacie prostriedky

(1) Donucovacími prostriedkami sú

a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,

b) slzotvorné prostriedky,

c) obušok,

d) putá,

e) služobný pes.

(2) Pred použitím donucovacích prostriedkov je pracovník obecnej polície povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania, s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad alebo tomu bránia iné okolnosti.

(3) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov použije, rozhoduje pracovník obecnej polície podľa konkrétnej situácie tak, aby osobe, proti ktorej zakročuje, nespôsobil neprimeranú ujmu.

§ 14
Použitie hmatov, chvatov, úderov a kopov sebaobrany, slzotvorných prostriedkov a obušku

(1) Hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky a obušok je pracovník obecnej polície oprávnený použiť, aby

a) zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej pred protiprávnym útokom, ak sa po výzve od útoku neupustí, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známok bude pokračovať,

b) zabránil výtržnosti, ruvačke, úmyselnému poškodzovaniu majetku alebo inému hrubému správaniu, ktorým je porušovaný verejný poriadok,

c) zabránil násilnému vstupu nepovolaných osôb do chránených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

d) zadržal osobu,[9]) ktorá kladie aktívny odpor.

(2) Hmaty a chvaty je pracovník obecnej polície oprávnený použiť, aby zadržal osobu,[9]) ktorá kladie pasívny odpor.

§ 15
Použitie pút

Putá je pracovník obecnej polície oprávnený použiť

a) na spútanie zadržanej osoby,[9]) ktorá kladie aktívny odpor alebo napadá iné osoby alebo pracovníka obecnej polície alebo poškodzuje majetok, po márnej výzve, aby od takéhoto konania upustila,

b) na vzájomné pripútanie dvoch alebo viacerých zadržaných osôb[8]) za podmienok uvedených v písmene a),

c) pri vykonávaní služobných úkonov so zadržanou osobou, ak je dôvodná obava, že sa pokúsi o útek.

§ 16
Použitie služobného psa

(1) Služobného psa je pracovník obecnej polície oprávnený použiť

a) aby zaistil bezpečnosť inej osoby alebo vlastnej, ak sa po výzve neupustí od útoku, útok bezprostredne hrozí, trvá alebo podľa všetkých známok bude pokračovať,

b) aby zabránil výtržnosti, ruvačke alebo inému hrubému správaniu, ktorým je porušovaný verejný poriadok,

c) aby zabránil násilnému vstupu do chránených objektov alebo na miesta, kde je vstup zakázaný,

d) na prenasledovanie osoby na úteku, aby donútil ukrývajúcu sa osobu opustiť úkryt, ak majú byť takéto osoby zadržané, alebo na ich stráženie.

(2) Pracovník obecnej polície používa služobného psa s náhubkom. ak to povaha a intenzita útoku, prípadne prekonanie odporu osoby vyžadujú, použije služobného psa bez náhubku.

§ 17
Povinnosti pracovníka obecnej polície po použití donucovacích prostriedkov

(1) Ak pracovník obecnej polície zistí, že pri použití donucovacích prostriedkov došlo k zraneniu osoby, poskytne jej, ak to okolnosti dovolia, prvú pomoc a zabezpečí lekárske ošetrenie.

(2) Použitie donucovacích prostriedkov je pracovník obecnej polície povinný neodkladne hlásiť náčelníkovi obecnej polície.

(3) Ak vzniknú pochybnosti o oprávnenosti alebo primeranosti použitia donucovacích prostriedkov pri hlásení podľa odseku 2 alebo ak pri ich použití bola spôsobená smrť, ujma na zdraví alebo škoda na majetku, je náčelník obecnej polície povinný zistiť, či boli použité v súlade so zákonom. O výsledku tohto zistenia spíše úradný záznam, ktorý hneď predloží miestne príslušnému prokurátorovi.[13])

§ 18
Osobitné obmedzenia

Pri zákroku proti tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou vadou alebo chorobou a osobe mladšej ako 15 rokov nesmie pracovník obecnej polície použiť údery a kopy sebaobrany, slzotvorné prostriedky, obušok a služobného psa, okrem prípadov, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy a zdravie iných osôb alebo pracovníka obecnej polície alebo hrozí väčšia škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

§ 19
Podmienky nosenia a použitia zbrane pracovníkom obecnej polície

(1) Pracovník obecnej polície nosí pri pracovnej činnosti zbraň,[14]) ak obec nerozhodne inak.

(2) Za zbraň sa na tieto účely považuje krátka guľová zbraň, ktorej držiteľom je podľa osobitných predpisov[14]) obec.

(3) Pracovník obecnej polície je oprávnený použiť zbraň

a) v prípade nutnej obrany a krajnej núdze,[15])

b) aby odvrátil nebezpečný útok, ktorý ohrozuje chránený objekt alebo miesto, kde je vstup zakázaný, po márnej výzve, aby sa od útoku upustilo.

§ 20
Náhrada škody

(1) Obec zodpovedá za škodu spôsobenú pracovníkom obecnej polície v súvislosti s plnením úloh ustanovených týmto zákonom; to neplatí, ak ide o škodu spôsobenú osobe, ktorá svojím protiprávnym konaním oprávnený a primeraný zákrok vyvolala.

(2) Obec zodpovedá za škodu osobe, ktorá poskytla pomoc obecnej polícii alebo jej pracovníkom na ich žiadosť, alebo s ich vedomím (ďalej len „poškodený“). Obec sa tejto zodpovednosti môže zbaviť iba vtedy, ak si túto škodu spôsobil poškodený úmyselne.

(3) Obec zodpovedá aj za škodu na veciach, ktorá poškodenému vznikla v súvislosti s poskytnutím pomoci podľa odseku 2. Pritom sa hradí skutočná škoda, a to uvedením do predošlého stavu. Ak to nie je možné alebo účelné, hradí sa v peniazoch. Poškodenému môže byť priznaná aj náhrada nákladov spojených s obstaraním novej veci za poškodenú vec.

(4) Obec zodpovedá aj za škodu, ktorú osoba spôsobila v súvislosti s pomocou poskytnutou pracovníkom obecnej polície. Ustanovenie odseku 1 sa použije obdobne.

§ 21
Preukazovanie príslušnosti k obecnej polícii

(1) Pracovník obecnej polície preukazuje svoju príslušnosť k obecnej polícii rovnošatou s viditeľne umiestneným identifikačným číslom, preukazom pracovníka obecnej polície, ako aj ústnym vyhlásením „obecná polícia.“

(2) Pracovník obecnej polície je povinný pred zákrokom preukázať svoju príslušnosť k obecnej polícii. Nemusí tak urobiť v prípadoch, ak to povaha a okolnosti zákroku neumožňujú.

(3) Ústnym vyhlásením preukazuje pracovník obecnej polície svoju príslušnosť k obecnej polícii iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti zákroku neumožňujú túto príslušnosť preukázať rovnošatou alebo preukazom príslušníka obecnej polície.

Rovnošata a preukaz pracovníka obecnej polície

§ 22

(1) Rovnošatu a jej súčasti určí obec.

(2) Rovnošata musí byť označená slovami „obecná polícia“ s uvedením príslušnosti k obcí, ktorá ju zriadila, a identifikačným číslom; jej súčasťou môže byť znak obce, prípadne erb mesta. V mestách, ktoré sa členia na samostatné mestské časti, je rovnošata rovnaká pre celé mesto.

(3) Rovnošata môže byť používaná len pri plnení úloh obecnej polície a nesmie byť zameniteľná s rovnošatou ozbrojených zborov a ozbrojených síl.

§ 23

(1) Preukaz pracovníka obecnej polície obsahuje fotografiu, meno a priezvisko, identifikačné číslo, názov „obecná polícia“, názov obce a podpis starostu.

(2) Preukaz pracovníka obecnej polície nesmie byť zameniteľný s preukazmi ozbrojených zborov a ozbrojených síl a môže sa používať len pri plnení úloh obecnej polície.

§ 24
Spolupráca obecnej polície s inými orgánmi

(1) Obecná polícia spolupracuje pri plnení svojich úloh s príslušným útvarom policajného zboru,[16]) orgánmi štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce, s orgánmi štátnej zdravotníckej správy, orgánmi štátneho dozoru vo veciach životného prostredia, orgánmi požiarnej ochrany a s inými štátnymi orgánmi.

Odborná spôsobilosť, výcvik a školenie pracovníkov obecnej polície

§ 25

(1) Pracovník obecnej polície môže plniť úlohy obecnej polície iba vtedy, ak na to má odbornú spôsobilosť.

(2) Odbornú spôsobilosť pracovník obecnej polície preukazuje vykonaním skúšky pred odbornou komisiou policajného zboru. Náklady skúšky znáša obec.

(3) Vláda Slovenskej republiky ustanoví nariadením rozsah odbornej spôsobilosti pracovníkov obecnej polície, ustanovenie a zloženie odborných komisií, prípadne aký druh vzdelania možno započítať namiesto vykonania skúšky podľa odseku 2.

§ 26

(1) Výcvik a školenie pracovníkov obecnej polície zabezpečuje obec.

(2) Na žiadosť obce vykoná za úhradu nákladov vo veciach využívania oprávnení a vo veciach používania donucovacích prostriedkov výcvik policajný zbor.

§ 27
Prechodné ustanovenie

(1) Obce, ktoré do účinnosti tohto zákona zriadili obecnú políciu, upravia jej úlohy, oprávnenia a povinnosti v súlade s týmto zákonom do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti.

(2) Osoby, ktoré sú pracovníkmi obecnej polície ku dňu účinnosti tohto zákona, musia preukázať odbornú spôsobilosť (§ 25) do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona.

§ 28
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa

1. § 19 ods. 3 a 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
2. § 75 zákona Slovenskej národnej rady č. 204/1991 Zb. o Policajnom zbore Slovenskej republiky.

§ 29
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1992.

F. Mikloško v. r.

J. Čarnogurský v. r.

1) § 6 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

2) § 22 zákona SNR č. 369/1990 Zb.

3) § 7 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 138/1990 Zb. o majetku obcí.

4) Zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona SNR č. 524/1990 Zb.

5) § 22 zákona SNR č. 372/1990 Zb.

6) Vyhláška FMV č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách.

7) § 89 ods. 9 Trestného zákona.

8) § 19 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb.

9) § 76 ods. 2 Trestného poriadku.

10) § 116 Občianskeho zákonníka.

11) § 15 zákona SNR č. 372/1990 Zb.

12) § 16 zákona SNR č. 372/1990 Zb.

13) § 2 ods. 3 a § 8 ods. 1 Trestného poriadku.

14) Zákon č. 147/1983 Zb. o zbraniach a strelive v znení neskorších zákonov.

15) § 13 a 14 Trestného zákona.

16) Napr. § 63 zákona SNR č. 204/1991 Zb. O Policajnom zbore Slovenskej republiky.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.